Sinëv S.J., 1986b: Spisok uzkokrylych molej (Lepidoptera, Momphidae S. L.) fauny SSSR. Fauna češuekrylych (Lep.) SSSR, Nauka, Leningrad, 67: 19-74.
Zaguljajev, A.K., 1981: Plutelidae. In: Medveděv (ed.): Opredělitěl nasekomych evropejskoj časti SSSR, 4, 3. Nauka, Leningrad, p. 251-340.

PŘÍSPĚVEK K BIONOMII *ZERYNTHIA POLYXENA* (DEN. A SCHIFF) (LEPIDOPTERA)

JOSEF JANDA
376 46 Ratiboř 55

ZUSAMMENFASSUNG.

Die Arbeit berichtet über die Ergebnisse der Beobachtung von den Entwicklungsstadien des Falters *Zerynthia polyxena* (Den. a Schiff.), in den Jahren 1986 - 87 an der Lokalität in der Nähe von Moravský Krumlov. Die Übersicht über die Entwicklungsdauer bei den Eiern und Larven wird gegeben.

V naší dostupné literatuře je až překvapivě málo údajů, ze kterých je možné dovědět se něco podrobnějšího o životních projevech motýla pestrokřídlce podražcového *Zerynthia polyxena*. Je to zřejmě způsobeno tím, že tento druh je v naší přírodě poměrně vzácný a je vázán na teplé, úzce vyhraněné území našeho státu. V letech 1986 - 87 jsem měl možnost studovat tento druh v jeho přirozeném prostředí na lokalitě v blízkosti Moravského Krumlova v okrese Znojmo.

Svá pozorování jsem prováděl v rozmezí měsíců května až července od doby letu imag až do doby kuklení housenek v pravidelných 2 - 3 denních intervalech, současně s měřením denních teplot. Počátek letu imag spadal v obou letech do období mezi 8 - 12 květnem. Let imag probíhal za jasného slunečného počasí s denními teplotami 18 - 22° C od 10 hodin do 17 - 18 hodin večer. Z kvetoucích rostlin, které se v tomto období na lokalitě vyskytovaly (plicník lékařský, mařinka vonná, hluchavka bílá a nachová) motýli navštěvovali pouze plicník lékařský. Páření motýlů a dobu kopulace se mi nepodařilo pozorovat ani v jednom roce. Po nalezení prvních vajíček jsem si vyznačil 12 kontrolních stanovišť s celkovým počtem 157 vajíček a prováděl pravidelně pozorování. Vajíčka byla vykladena v 10 případech na spodní stranu listu živné rostliny *Aristolochia clematis* L. v počtu 2 - 30 kusů na jedné rostlině (v průměru 10 vajíček na rostlině. Pouze v jednom případě byla vajíčka umístěna na svrchní straně listu v počtu 12 kusů a na stonku v počtu 10 kusů. Vajíčka jsou kulovitá, na bázi mírně zploštělá o průměru 0,6 - 0,8 mm, zbarvená mléčně bíle. Pouze vajíčka vykladená na svrchní stranu listu byla po vykladení zbarvena světle zeleně. První snůšky jsem nalezl 18. května. Za 7 - 9 dní po vykladení změnila vajíčka zabarvení na krémově hnědou barvu s nevýrazným černým terčíkem na vrcholu. Za dalších 4 - 5 dnů se zabarvila do tmavě šeda, přičemž terčík se stal výraznějším. Po dalších 3 - 4 dnech se líhly housenky. Celý vývoj od vykladení vajíček do vylíhnutí

housenek trval 16 – 18 dní, při průměrné teplotě 17° C. 6. června bylo z celkového počtu sledovaných vajíček 151 vylíhlých. Housenky jsou po vylíhnutí asi 1.5 mm velké, tmavě šedé s výraznou černou hlavovou kapsulí. Do prvního svlékání se drží pohromadě ve skupinách a na počátku druhého instaru se rozlézají po rostlině. Housenky prodělaly celkem 4 svlékání. Po druhém svlékání se mění zabarvení housenek z šedé na žlutošedou s červenými, jasně zakončenými výrůstky. V průběhu žíru housenek dochází ke značné diferenciaci co se týče velikosti housenek stejného instaru, vylíhlých ve stejnou dobu. Před kuklením jsou 3 – 3.5 cm velké, sytě žluté, s šesti podélnými řadami červených, černě zakončených výrůstků. Vývoj od vylíhnutí housenek do zakuklení trval v roce 1986 30 dní, v roce 1987 33 dní. Celý vývoj od vykladení vajíček do zakuklení housenek trval v roce 1986 46 dní a v roce 1987 49 dní při průměrné denní teplotě 18° C.

Ani v jednom případě se housenky nekuklily na živné rostlině, jak uvádějí někteří autoři. Housenky se rozlézají do vzdálenosti 40 – 70 cm od živné rostliny, kde se kuklí ve vodorovné poloze uchycené za kremáster na stébla trávy na povrchu země. Kukla je štíhlá, asi 2,5 cm velká, šedohnědá s výraznějším hnědavým zabarvením základů křídel.

SOUHRN

Článek seznamuje s výsledky pozorování vývojových stádií motýla pestrokřídlce podražcového *Zerynthia polyxena* (Den. a Schiff.) v letech 1986 – 1987 na lokalitě v blízkosti Moravského Krumlova. Podává přehled o délce vývoje vajíček a housenek ve sledovaném období.

ZAJÍMAVÝ VÝSKYT MOTÝLA *PONTIA DAPLIDICE* (L.) V SEVERNÍCH ČECHÁCH

KAREL DUCHEK

Dreyerova 612, 152 00 Praha 5

JIŘÍ SKOUPÝ

Pražská 74, 417 61 Bystřany

ABSTRACT

In the years 1984 – 1987 the occurrence of the butterfly *Pontia daplidice* (L.) was discovered in the area of the Rač and Jedovina hills near Habří in North Bohemia. We intend to devote further attention to these interesting localities in the near future.

Severní Čechy jsou známy jako jeden z nejzdevastovanějších krajů naší republiky a patří v současnosti mezi ekologicky nejohroženější oblasti a to nejen z hlediska emisí a exhalací z tepelných elektráren a chemických závodů, ale také vzhledem ke krajinné devastaci povrchovými doly SHR. Již z těchto hledisek je patrné, že se nejedná o atraktivní a faunisticky lákavou oblast. Přesto však bychom chtěli poukázat na zajímavý výskyt